Ar pascha wisuschehliga augsta Keisara wehlescharu.

Maksa ar peesuhtischanu par pasti:
Ar Peelikumu: par gadu 2 rbl. 75 kap.
bez Peelikuma: par gadu 2 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu 1 „ 40 „
bez Peelikuma: par ½ gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 90 „
bez Peelikuma: par ¼ gadu — „ 70 „

Maksa bez peesuhtischanas Rigâ:
Ar Peelikumu: par gadu 1 rbl. 75 kap.
bez Peelikuma: par gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu — „ 90 „
bez Peelikuma: par ½ gadu — „ 55 „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 50 „
bez Peelikuma: par ¼ gadu — „ 30 „

Mahjas Weesis.

36. gada-gahjums. — Mahjas Weesis iznahk weenreis pa nedeku.

Mahjas Weesis teek isdots sestdeenâm no plkst. 8 sahkot.

Maksa par sludinaschanu:
par weenas slejas smalku raksstu (Petit)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rinda eenem, maksa 8 kap.

Redakzija un ekspedizija Rigâ, Ernst Plates grahmatu- un bilschu-drukatawâ un burtu-leetuwê pee Petera basnizas.

№ 28. Sestdeen, 13. julijâ. 1891.

Mahjas Weesi ar Peelikumu war pastellet un **sludinajumus** nodot **Rigâ, manâ drukatawâ un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ pee Petera basnizas.** Bez tam Mahjas Weesi war wehl pastellet bez baudſ peenemschanas weetâm Peterburgas un Jelgawas Ahrrigâ, wehl zitâs pilsehtâs, kâ: **Jehkis:** V. Peterson un Grahwel kgu pahrdotawâs; **Walkâ:** M. Rudolff un Paulin kgu grahmatu pahrdotawâs; **Walmeerâ:** E. G. Trey un dehla kgu grahm. pahrdotawâ; **Rujenê:** J. Alkſne kga grahm. pahrdotawâ; **Laudonâ:** pee grahm. sehjeja Karl Gruhsin kga; **Jaunjelgawâ:** A. Schwabe kga grahm. pahrdotawâ; **Jelgawâ:** Besthorn kga grahm. pahrdotawâ, Pils eelâ; H. Allman un Jaeger kgu grahm. pahrdotawâs; **Bauskâ:** Beckmann kga grahm. pahrdotawâ; **Kuldigâ:** Besthorn kga grahmatu pahrdotawâ; **Talsôs:** H. Tow kga grahmatu pahrdotawâ un bibliotekâ un Wolontschewski kga grahmatu pahrdotawâ. Tad wehl „Mahjas Weesi" war apstellet pee saweem zeen. draudses mahzitajeem, skolotajeem un pagasta skrihwereem, kurus mihli luhdsu, tahdas apstellescharas laipni peenemt.

Par jaunekku usnemschanu unterofizeeru mahzibas bataljonâ Rigâ.

Mums no wairak pusem peenahkuschi peeprasijumi dehl tuwakàm sinam par Rigâ pastahwoschu unterofizeeru skolu, un kas eewehrojams, ja kahds grib tanî eestahtees, kadèl zeen. publikai pasneedsam schahdas sinas:

Dibinajotees uz Wisaugstaki apstiprinato kara padomes nospreedumu no 4. julija 1887. g., ari schogad, septembra mehnesî, tiks usnemti jaunekli unterofizeeru mahzibas bataljonâ Rigâ.

Scha mahzibas bataljona nolûks ir, izmahzit apakschkareiwjus, kâ ari sawwalneekus par unterofizeereem kara deenastâ. Kreewijas kara walde zenschas, izmahzit peeteekoschu skaitu ofizeeru kara atgadijumam, kuram nolukkam gahdaja jaunas eestahdes. Nosazijumi par unterofizeeru mahzibas bataljonu, kâ redsams, zenschas ari sasneegt lihdsigus panahkumus, lai buhtu kreetni unterofizeeri, kas kara atgadijumâ waretu ispildit eewehrojamu lomu. Kâ redsams no nosazijumeem, kas uz scho sihmejas, unterofizeeru mahzibas eestahde pateesi deriga, jaunekkus izmahzit par kreetneem kareiwjeem.

Mahzibas laiks unterofizeeru bataljonâ pastâw diwus gadus. Bataljonâ usnem jaunekkus 18—23 gadus wezus, kuri sasneeguschi wismasakais zeturtàs schkiras isglihtibu. Usnemot it sewischku swaru leek uz to, ka mahzeklim ir pareizi eeskati un winsch garigi peeteekoschi attihstijees. Kas bataljonâ usnemti un mahzas, tee top pilnigi no Krona ustureti un dabu 4 rbl. 95 kap. algas gadâ. Par bataljonâ baudito mahzibu jaunekleem jaapsolas, kalpot kara deenestâ wehl 4 gadus wirs likumigà deenesta laika. Tee, kuri scho kursu beiguschi, eemanto schahdas teesibas: winus paaugstina par unterofizeereem un teklàt dabù 25 rbl. leelu weenreiseju peelikumu pee algas; pehz nodeeneteem 4 gadeem wineem weenreiseji izmaksâ 100 rbl. un krona weetâs wineem dod preekschroku, it sewischki tahdâs weetâs, kur dabù ari brihwu dsihwokli.

Kad likumigais deenesta laiks atkalpots, proti, skaitot no tahs deenas, kad tika atlaisti no deenesta tahdi, kas reisâ deenestâ eestahjuschees, unterofizeeru bataljona mahzeklem ir teesiba, dibinotees uz wispahrejeem nosazijumeem, eestahtees junkuru skolâ, kur wini war sasneegt ofizeera tschinu.

Kas grib eestahtees unterofizeeru mahzibas bataljonâ Rigâ, tam wehl jaeewehro sekoschais:

1) Usnemschana noteek no 1. lihdz 30. septembram.
2) Luhgumraksti, Kreewu walodâ, dehl usnemschanas eesneedzami waj nu personigi jeb ari pa pastu sem schahdas adreses: „Командиру Учебнаго Унтеръофицерскаго Баталіона въ г. Ригѣ". (Kanzeleja atrodas Rigâ, zitadelê.)
3) Luhgumrakstus war eesneegt waj nu personigi jeb ari pa pastu jau pirms 1. septembra, bet sahkot no 1. septembra; wajaga pascham personigi eerastees, lai waretu pahrleezinatees, waj luhgumraksta eesneedzejs derigs jeb ne. Luhgumrakstu pa pastu peesuhtot, eesneedzejs war luhgt, lai winam issuhta programu, ko bataljona walde eewehro. Saprotams, luhgumrakstâ tahdâ atgadijumâ naw japeemirst usdot sawu pareizu adresi, pehz kuras programa peesuhtama.

Luhgumraksta eesneedzejam, personigi bataljona waldei preekschâ stahdotees, japeenes schahdas leezibas sihmes:

1) Skolas leeziba, no kuras redsams, ka luhdzejs sasneedzis noteikto izglihtibas stahwokli.
2) Apleeziba no saweem wezakeem, ka wineem naw nekas preti, ja luhdzejs eestahjas unterofizeeru mahzibas bataljonâ.
3) Apleeziba par to, pee kura kara klausibas kantona luhdzejs peeraksttits.
4) Apleeziba no sawa pagasta waldes par uswe schanos, kâ ari par to, ka winai naw nekas preti, ja luhdzejs eestahjas unterofizeeru mahzibas bataljonâ.

Waj luhdzejs teek usnemts unterofizeeru mahzibas bataljonâ, tas atkarojas no ta, waj winam peeteekoschas skolas sinaschanas, waj winsch pilnigi wesels un waj bataljonâ atrodas wehl brihwas weetas.

No eekschzemes.

a) **Waldibas leetas.**

„Widzemes Gubernas Awises" sino par schahdu pagastu saweenoschanos:

Weismanu un Ruzkas pagasti saweenojuschees sem nosaukuma Weismanu pagasts;

Drobuschu, Eriku un Araschu mahz. pag. — sem nosaukuma Drobuschu pag.;

Aiku un Dzehrbenes pils pag. — sem nosaukuma Dzehrbenes pils pag.

Zehsu laukkkolu inspektors Grahwit kgs, kâ „B. W." sino, 30. junijâ pahrgahjis uz Rigu, kur winsch eezelts par tautskolu direktora weetas ispildítaju.

Pasta nodokli par korespondenzijam, kuras issuhta Baltijas gubernu nodokku waldes, kâ „W. G. A." izsludinats, esot jamaksajot.

Kâ „Kurz. Gub. Aw." lasams, Kursemê jo projam notikuse schahdu pagastu saweenoschanàs:

Zenas un Osolmuischas pagasti (Dobeles aprinkî) saweenojuschees sem nosaukuma Osolmuischas pagasts;

Lipstu, Plepju un Schkibes muischu pagasti (Dob. apr.) saweenojotees peenehmuschi nosaukumu Schkibes pagasts;

Smuku un Remtes muischu pagasti (Tukuma aprinkî) saweenojotees peenehmuschi nosaukumu Remtes pagasts;

Dignajas, Menku un Dignajas mahzitaja muischas pagasti (Jaun-Jelgawas apr.) saweenojuschees sem nosaukuma Dignajas pagasts;

Jaun- un Wez-Platones pagasti (Dob. apr.) saweenojotees peenehmuschi nosaukumu Platones pagasts.

Tautas apgaismoschanas ministerija nodomajusi izmehginaschanas dehl schi rudenî eewest kaschas widus mahzibas eestahdês par preekschmetu rokas darbu mahzibu. Schim brihscham pasneedz rokas darbu mahzibu pilsehtas un lauku skolu skolotaji, kuri apmeklejuschi rokas darbu kursus Feodosijâ, Ladogâ, Rigâ un Peterburgâ. Tagad nodomats ari skolotajus ar uniwersitates mahzibam peedabut pee scheem kurseem, lai wini taptu sagatawoti preeksch schihs mahzibas pasneegschanas ari widejâs tautas apgaismoschanas ministerijas skolâs. (Sud. Gas.)

Lai behrni waj radineeki taptu aizsargati no netikumibas zeleem, teesleetu ministrija nodomajuse, kâ „Sud. Gas." sino, sodu noteikumus paaugstinat tahdeem wezakeem un radeem, kuri nekeras pee pretlihdzekleem, bet behrnus waj radineekus pat pabalsta uz netikumibam waj nu sawâ paschu jeb zitu labâ. Tagad waldibas eestahdem esot eesneegts preekschlikums, pehz kura dibinajamas aizbildneezibas eestahdes, kuràs buhtu janodod tahdi behrni, kuri aiz truhkuma peespeesti staigat netikumibas zelus.

Sewischkas rehkenu grahmatinas strahdneekeem, kâ „Now. Wr." sino, turpmak buhschot jaeewed wisâs fabrikâs.

Meesas sodus, ko semneeku teesas spreeduschas, kâ eekschleetu ministra zirkularòs sinots, semes preekschneekeem esot teesiba pahrwèrst zitos sodos lihdz scho teesu reformai.

Par nepeeauguschu noseedzneeku sodischanu, kâ „B. Aw." sino, justizministerijâ izstrahdatos jauns likumu preekschlikums.

Nosazijumus par droschibas usraudzibu wisâs fabrikâs, kuràs strahdà ar garainu spehku, kâ „Birsch. Aw." sino, tagad sastahdot finanzministerija.

Ugunsdzehsejs eestahdes, kâ no Peterburgas sino, turpmak buhschot wiszaur uz laukeem eerihkojamas.

Kreewijas suhtneeziba Mekkiká turpmak tapschot dibinata, kâ to „Wald. W." sino.

Lai lauzineeku ehkas buhtu pret uguni droschas, eekschleetu ministrija sastahdot noteikumus, kâ tahs buhtu buhwejamas.

Amatneeku mahzekleem, nahkot selku kahrtâ, kâ no Peterburgas sino, turpmak pee pahrbaudischanas prasischot sinamâ mehrâ ari skolas sinibas.

Semneeku labibas magasinu buhschana, kâ „Now. Wrem." sino, tapschot stipri pahrlabota, un eekschleetu ministerijâ kahda ihpascha komisija ar scho leetu nodarbojotees. Uz ik 200 semneeku saimneezibam buhschot jadibina 1—2 magasinas, kuras labibas krahjumi ik pa desmit gadeem reizi jaatjauno. Pawasarî labiba wiscem truhkuma zeetejeem jaisdod. Magasinas jadibina ar desmit nodalàm, iz kuràm gadâ naw brihw wairak aizdot kâ weenu peektdaku no wisa labibas krahjuma, t. i. wairak nekà diwas nodalas weenâ gadâ naw brihw izstukschot. Neauglibas gadôs labibas aizdoschana noteek tahdâ mehrâ, kahdâ weetejàs waldibas eestahdes nolemj. Krahjumâ uz katru semneeku mahju wajaga buht diweem tschetwerteem seemas un weenam tschetwertam wasaras labibas. Rudenî aizneemtà labiba magasinâs atkal jaatber. — Magasinu pahrwaldischanu atnemschot semneeku paschwaldibai un nolikschot sem ihpaschas komisijas.

Daschadi raksti.

Jaukee Jahnu swehtki pagahjuschi; Lihgo dzeesmas noskanejuschas Latwijas kalnôs un lejâs un katrs buhs atsinis, ka bijuschi swehtki jo leeli un jo jautri. Schos dischos swehtkus un scho dzeesmu garu mehs mantojam no saweem sentscheem.

Trihs leelee dzeesmu swehtki pagahjuschi jo dischi un wareni un pat skaugeem jateiz, ka Latwju tauta dzeedataju tauta.

Kur skan dzeesmas, nometees bez breesmas,
Launeem laudim nawa dzeesmas!

un tautas dzeesma teiz:

Luhko, bahlin, lihgawinu,
Luhko labu dzeedataju,
Kura laba dzeedataja,
Ta tikuse darbinôs.

Swehts peenahkums mums ir kraht, kopot un nelaist aizmirstibâ just wisam, ko mehs no saweem sentehweem esam mantojuschi, jeb, kas mums dod sinas par winu dzihwi un darbeem.

„Mahjas Weesa" pehdejâ uumurâ atrodas no „—kis" kga raksts: „Mahnu druskas no Jaun-Peebalgas, Gatartas, Drusteem un apkahrtnes," kur atrodam daschas jo interesantas sinas par mahntizibam minetôs apgabalôs deenwidus rihta Widzemê. Tur, peemehram, ir jo eewehrojama deena „Bindes deena" (21. marts), kurâ daudz eerafchu dara, kamèr seemelwakara Widzemê, masakais daschôs apgabalôs, kâ Lehdurgâ un Maz-Salazâ, tahda deena nemaz naw pasihstama, ne ari kahdas eeraschas tajâ deenâ. Daschas zitas mahntizibas turpr tim abôs widôs weenadas. Loti interesanti buhtu, salidzinajot weena apgabala teikas un mahntizibas ar otra apgabala, zaur ko dabutum jo skaidru pahrskatu.

„—kis" kga rakstâ ari minets par „neschlawam." Winsch koti maz izklauschinajis par scho preekschmetu, pat neweenas teikas naw peewedis, bet, zik man sinams, tad wisôs apgabalôs ir Latwijâ „neschlawas" pasihstamas.

Ja nu no „Mahjas Weesa" zeenijameem lasitajeem zentigee tautas dehli krahtu un peesuhtitu redakzijai wisas sinas iz sawa apgabala par „neschlawam un neschlawu burwjeem" un redakzija leetu pabalstitu no sawas puses, neleegdama telpas „M. W." slejâs, tad mums sakrahtos kreetnas un jo sihka satura sinas par scho sentschu gara mantu nodalu. Ari „—kis" kga apgabalâ wajadzetu buht wehl wairak jo interesantàm sinam par scho preekschmetu.

Ka schahdeem ussahkumeem jo labi panahkumi, to jau redzam pee „M. W." pagahjuschâ gadâ ussahktàs tautas rotalu krahschanas; to jau labs skaits sanahzis iz daschadeem Latwijas nowadeem un dascha laba sentehwu rotala izglahbusês no pasuschanas. Un daschôs labôs jautrôs swehtkôs, kad peetrùkst rotalu, japreezajas, ka mahjas tehwam nahk „M. W."

Te no sawas puses ussihmeju daschas teikas, zik man weenam izdewees saklauschinat Aizaschu nowadâ, Lehdurgas draudzê:

1) Kà top par neschlawu nesaju.

Reiz gahjuse meita, ar olu-kurwiti rokâ, uz basnizu. Netahlu ro tureenes zeklâ wina nolikuse kurwiti sem kruhma; jo negribejuse ar to basnizâ eet. Uz mahju nahkdama, wina aizmirsuse panemt kurwiti. Nu tam saimneekam, kura dalâ wina bij nolikuse kurwiti, sahkuschas sprahgt gowis. Otrâ gadâ ap scho laiku kahds meitai klaht, lai nu atkal noleekot olas kaut kur. Meita nu wairs nekà newarejuse glahbtees, kamèr aizgahjuse pee mahzitaja, kas winu atswehtijis.

2) Kà saimneeks atreebees.

Kahds saimneeks reiz brauzis pa otra kaimina plawu, kur gan naw bijis zelsch, bet kur winam taisnaki izsnahzis. Kaiminsch gadijees preti un naw laidis. Nu winsch brauzis rinki un solijees atreebtees. Winsch panehmis tschetras olas un eelizis katru weenâ plawas stuhri. Nu sahle sahkuse kalst, neauguse wairs un palikuse gluschi melna. Tà winsch atreebees.

3) Mahte un meita neschlawâs.

Mahte un meita dzihwojuschas kopâ weenâ mahjâ, bet katrai bijuse sawa saimneeziba. Reiz meita eelikuse mehslu blakkt 25 wistu olas. Nu sahkuschi mahtei, ar kuru naw labâ draudzibâ stahwejuse, lopi sprahgt. Mahte sinajuse gluschi labi, kas to dara, un eelikuse atkal meitai no sawas puses olas. Nu sahkuschi atkal tai sprahgt kustoni. Wina skrehjuse pee mahtes un prasijuse: „Kapèz tu tà dariji?"

„Kapèz tu tà dariji?" mahte atbildejuse.

„Es neko newareju darit, man bij tà jadara."

„Es ari neko newareju darit."

4) Neschlawu neseja sods.

Bijis saimneeks, kursch nedarijis neweenam launa, bet kaiminu saimneeks, leels neschlawu wezis, to eenihdis. Winsch nosmehrejis ragilksi ar kurma asinim un uslizis saimneekam uz sleegsni. Bet saimneeks naw bijis mulkis: winsch panehmis ragilksi un to atlizis uz wetscha pascha sleegsni. Otrâ deenâ neschlawu wezis klaht un luhdzees dzert. Saimneeks sinajis, ka, ja winsch dos dzert, tad buhs wezis atpestits no ragilkses, bet winsch eedomajees, zik daudz nelaimes tas winam padarijis un tadèl naw dewis. Nu wezis palizis salsch, kâ sahle, un otrâ deenâ nomiris.

5) Saimneeks un neschlawu nesejs.

Kahdam saimneekam otrs saimneeks nesis neschlawas: gakas gabalus, olas un scho un to. Nu winsch wairs naw warejis izturet, juhdzis sirgu, panehmis pahra neschlawu lihdz un aizbrauzis uz Rigu pee burwja. Tas sanehmis neschlawas un teizis, kahdu sodu schis wehlot neschlawu nesejam, waj lai wisu muhschu uz gultu gulot, jeb lai mahja nodegot. Saimneeks teizis, winam negribotees zilweka mozit, bet lai labaki mahja degot. Naw wehl nobrauzis mahjâ, kad redz, kâ kaiminam mahja deg pilnâs leesmâs. Kaiminsch tuhlit winam klaht: „Kapèz tu man to dariji?" — „Kapèz tu man neschlawas nesi?" wihrs atteizis.

6) Gudrineeks Rigâ.

Kahds saimneeks naw warejis glahbtees no otra saimneeka neschlawam. Schahdas izliktas neschlawas warejuschi no ta pasit, ka tahs neweens kustons naw aizstizis, bet kad zilweki atraduschi, tad zuhkas gan ehduschas. Reiz winam tizis eenests pat wesels leellopa stilbs pagultê. Nu winsch wairs naw warejis izturet un dewees ar wisu stilbu uz Rigu. Tur winsch sastapis kahdu gudrineeku. Tas sanehmis stilbu un solijees labi atmaksat neschlawu nesejam. Saimneeks aizbrauzis uz mahju un dabujis dzirdet, ka kaiminu saimneeks slims. Tas sagulejis gadu slims un tad nomiris.

7) Neschlawu burwji.

Kauss un Schwihgulis bijuschi abi leeli neschlawu burwji un abi naidneeki. Schwihgulis bijis wahjaks. Kauss lizis winam gawenu laikâ gaku un olas. Schwihgulis panehmis olas un brauzis uz Rigu pee burwja. Tas solijees winu atpestit. Schwihgulis gribejis maksat; winam maksas newajagot. Eetinis olas lupatâ un tahs eemetis upê. Schwihgulis, mahjâ nobrauzis un dabujis sinat, ka Kauss esot slims un melns, kâ poda dibens. Nu atskrehjuse Kausa seewa un luhguse, lai pesta, bet Schwihgulis atteizis, ka newarot neko palidzet. Kauss nomiris. Rogalis.

Peterburgâ, 5. julijâ. Iſſludinati walſts padomes noſazitumi, pehz kureem: 1) par tahdeem lokaleem, kurus dibinajuſchas ſabeedribas dehl labibas uſglabaſchanas, naw jamakſà nekàds gildes biletu nodoklis; 2) no daſchadàm kompanijam, ſabeedribàm waj priwatperſonàm uſturetas twaikonu ſabeedribas ir peeſpeeſtas makſat 1. gildes biletes nodokli, ja winu twaikonu maſchinai ir pahrak par 120 ſirgu ſpehka; ja twaikonu maſchinaj ir 41—120 ſirgu ſpehka, jamakſà 3. gildes biletes nodoklis, un ja maſchinàm ir maſak nekà 40 ſirgu ſpehka, tad winu ihpaſchneekam jaiſnem ſihktirgotaja ſihme.

b) **Original-ſinojumi.**

No Gaujenes. Sawâ laikâ jan reiſ bij „Mahjas Weeſi" ſinots, ka Gaujenê eſot nodibinajuſès kahda pawiſam wehl nedſirdeta beedriba un kuru ſinotajs noſauza par „kahrſchu ſpehli". Luhgtu, lai man ari buhtu atkauts, par ſcho dihwaino beedribu kahdus wahrdus teikt. Kà jau ſinots, tad ſchi beedriba ſawas ſapulzes notura ik ſeſtdeenas un ſwehtdeenas wakarôs ſinamâs weetâs; ari daſchkàrt apakſch klajas debeſs. Schai beedribai ari ſaws kaſaks, kas ik katru reiſi par norunatu zenu zitus beedribas lozeklus paſino, lai eerodas tanî un tanî weetâ, lainî iſmehginat. Daſchs labs beedribas lozeklis jau ir tik tahlu ſpehlejis, ka wihram naw wairs kapeikas makâ, lai gan eeſahkumâ bij naudas wihrs; ta wiſa paſpehleta un ir eeripojuſe laimigà winnetaja kabatâ. Bet par to nekas. Kad naudas wairs naw, tad ſteep gredſenus uſ „pleka". Jt ihpaſchi kahds no ſchihs beedribas lozekleem ir waren kaiſligs ſpehletajs, kuru gandriſ waretu par paſchas beedribas preekſchneeku eewehlet. Ari ſalumôs ſchi beedriba mehdſ iſbraukt, uſ ne wiſai attahlo M. krogu, kur tad, protams, ari wiſ neſlinko. —pa.

No Wihzeema, Trikates draudſê. Muhſu apkahrtnê lauku ſtahwoklis ir apmeerinoſchs. Semturis ſkatas wairak zeribam nahkotnê, nekà agrakus gadus, jo rudſi un kweeſchi brangi auguſchi un zenas ſchobrid daudſ labakas, nekà gadu atpakal. Ari waſaraja ſehja war araju tik eepreezinat. — Paſchâ muiſchâ ir pehdejâ laikâ kahdi behrni ar difteriti ſaſlimuſchi un trihs ar ſcho paſchu ſlimibu jau miruſchi. Tà ka ahrſts, kas agrak no Trikates reiſi nedelâ ari uſ Wihzeemu nahza, ir miris, tad laudis greeſchas ſawâs wajadſibâs pee ſchahdeem tahdeem puhſchlotajeem un „pelſchereem" un wiſa iſſkaidroſchana, ka ſchee puhſchlotaji tikai krahpneeki un blehſchi, ir kurlàm auſim runati. Laudis tiz ſcheem kaktu dakterem daudſ wairak, nekà mahziteem ahrſteem! Kahds no ſchahdeem brihnumus daridameem „pelſchereem" ir nometees Smilteneeſchôs uſ dſihwi, iſſlawedams ſewi par tahdu, kas war iſdſeedinat katru ſlimibu, kuru mahzitee ahrſti atſinuſchi par nedſeedinajamu. Pee ſchi „pelſchera" brauz laudis apbrihnojami leelâ ſkaitâ; ihpaſchi ſwehtdeenâs tur ſtahw peebraukti ſirgi kà kahdâs godibâs. Kà dſird, tad ſchis augſchâ minetais „pelſchers" eſot no kahda krodſeneeka uſaizinats, nometees pee wina krogâ uſ paſtahwigu dſihwi. Nu, wajagot praſt katram iſleetot iſdewigus apſtaklus, tad nebûs jaſuhrojas par „grûhteem laikeem." — 15. junijâ noſlihko, Wijas upê peldotees, muiſchas kehkſcha. Nelaimigà bija kopâ ar otru meitu eegahjuſchas nepaſihſtamâ weetâ maſgatees. Nedomadama, ka upe ſche lihdſ diwi aſis dſiła, ta gribejuſe upi pahrbriſt, bet maſ ſolus paſpehruſe ta nogrimuſe, jo naw pratuſe nemaſ peldet. Otra meita gan ſneeguſe kahrti, bet naw wairs ſapratuſe to ſakert. Nelaimigàs beedrene nu ſahkuſe ſaukt pehz palidſibas, bet kamèr klaht peeſteiguſchamees laudim laimejàs ſlihkoni iſwilkt, pagahja kahdas 15 minutes. Lai gan wiſi atdſihwinaſchanas lihdſekli tika iſleetoti, tomèr ſlihkoni neiſdewàs atdſihwinat. Nelaimigà ir tikai 20 gadus weza jaunawa un kahda Ehweleeſchu ſaimneeka mahſa.

Maloveets.

No Koſes, Skujenes draudſê.

„Tehwa, tehwa tu dehlini',
Naw tew tehwa padomin!"

Zik ſcheem tavtas dſeeſminas wahrdeem pateeſibas to it gaiſchi war redſet pee daſcheem Koſeneeſchu grunneeku dehleem, kureem wezaki, tehwi, ir mahjas atdewuſchi. Jr atrodamas daſchas mahjas, kur agrak, tehwa laikâ, tureja 3—4 ſirgi, 10—14 gowis, bij kreetnas mahjas, kreetni darba rihki, 2—3 pat wairak puiſchu, labibas klehti bij deeſgan, kamèr tagad weens pats kaulains ſirdſinſch, kahdas gowis, noplihſuſchas ehkas un to paſchu maſak nekà tehwa laikâ, kahdi wezi darba rihki, kahds puiſis, pawaſarî labibas tik ir, zik no magaſinas dabu. Schahdôs apſtahkłôs buhdams, mahjas ſaimneeks ir redſams krogâ ar zigaru „Мирандовой" pee ſtoikas, bairiſcha pudeles un ſchnaba puſkortels preekſchâ. Wahja duhſcha, wajaga „ſakuſka", deſu, bulku, nehgi u. t. t., dſihwo tihri kà tuhkſtoſchneeks, kamèr mahjâ ſeewai ar behrneem gandriſ ne maiſes garoſas naw. Kas kaiſch winam nedſihwot: rentneeks mahjâ, kas dod ſkaidru naudinu. Jauni ſehni ari nekaunas kahdu „ſchlumerkinu" eemeſt.

Tehwu tehwi alus dſehra,
Naudu makâ ſkandinaj';
Nu dſer ſehni brandawinu,
Wezus pihpjus tſchukadami.

Biblioteka ari ſcheit bija, kurâ atradàs wairak laſamas grahmatas un kura ari, deemſchêl, iſputeja. Wehlejams buhtu, kad kahds kreetns pagaſta lozeklis, kam ruhpſchi laika prahta gaiſma, uſmudinatu uſ ſcho teizamu darbu jaunekłus un jaunekles, wiſus, kam tihk laſit grahmatas un tà tad ſaweenoteem ſpehkeem warbut nobihditu tumſibas ſegu. Kà pehz leetus bahrga negaiſa ſpihd atkal ſpoſcha, mihla ſaulite, tapat ari ſchis tumſibas mahkonis war pahreet, to zerê

J—s.

No Klawkalnes, Skujenes draudſê. Ar preeku atkal waru paſinot zeen. „Mahjas Weeſa" laſitajeem, ka Lihgo ſwehtkus it jautri un omuligi pawadijam. Daſchi maſgruntneeku jaunekli, newaredami aiſmirſt ſchos gadskahrtejos preezigos Lihgo ſwehtkus, ar wairak draugeem un draudſenem Jaudſchumu tehwa jaukâ birſê, uſ kraſta, it omuligi un jautri padejoja un ari kahdas rotakas uſweda, it kà Lihgo ſwehtku atſkanas.

S—s.

No Ropaſcheem. Meſchâ, netahlu no ſchejeenes B. kroga, 7. julija wakarâ, ap plkſt. 10, tapa no laupitaja ſaſchauts Mahlpils meeſneeks K. No Rigas brauzot un mineta weetâ nokkuhſtot, winſch eeraudſijis ſweſchu tehwinu kahdus peezus ſolus no zeła ſtahwam, kurſch peepeſchi łoti ahtri dewis iſ rewolwera uſ winu ſeſchus ſchahweenus. K. rokâ eewainots un ſirgam ſalehzot iſkrita iſ rateem; bet tomèr nahwes bailes winſch brihniſchkigâ wihſê paguwis atkal eelèkt ratôs un iſbègt. Weena lode eeſkrehjuſe plezâ, diwas bij meeſu tikai weegli ſkraubajuſchas. Kà leekas, magurâ eſoſchais beeſais mehtelis maſinajis ſchahweenu eeſpehju. K. gul tagad Rigâ ſlimnizâ.

Vaironis.

No Skrihweres. Jau pagahjis gandriſ weſels mehneſis, ka ſche tika atklahti Kreewu walodas kurſi. Kaut gan kurſu apmekletaju ſkaits naw tiks leels, kà tas agraki tika zerets, tad toteeſu kurſu ſekmes jo ſwehtigas. Pateizotees kurſu apmekletaju iſturigai tſchakłibai, kà ari kurſu wadonu leetpratigai wadibai, panahkumi ir pahrſteidſoſchi. Sinama leeta, ka darbs, kaut gan no wadoneem, kà ari klauſitajeem teek iſweſts ar leelako preeku, tomèr nogurdina ſpehkus. Tadèl kurſu apmekletaji nodomajuſchi ſwehtdeen, 21. julijâ, iſrihkot uſ Schauten-Erz kalna, pee Skrihweres ſtazijas, konzertu ar balli, kas noderetu teem paſcheem par pajautrinaſchanos un atpuhtu, kà ari eepaſihſchanai ar pagaſta un apkaimes eedſihwotajeem. Zerams, ka ari apkahrtnes eedſihwotaji nekaweſees iſleetot ſcho brihdi, lai eepaſihtos un pawaditu omuligu brihtinu kopâ ar ſawu behrnu iſglihtotajeem.

—a—.

No Ahdaſcheem. Gandriſ no wiſàm puſem, no wiſeem zilwekeem dſird ſuhdſamees un ſauzam: „grûhti laiki, grûhti laiki!" Ari mehs tapat ſauzam, ari mums ir grûhta zaurtiſchana. Ko lai nu eeſàk? Kà lai zilweks prot dſihwot? Jo ik katrs grib ſawu deenischku maiſi ehſt un ari ko neko nopelnit. Saimneezibas iſdewumi leeli, eenehmumi maſi. Lauki tukſchi, ari maki tukſchi! Wai, wai, kahds ſchis gads rahdas! Muhſu ſcha gada lauku augu un labibas ſtahwoklis ir ſekoſchais: Grants ſemê: rudſi wahji, meeſchi puslidſ labi, kweeſchi pawidam, auſas pawidam, griķi puslidſ labi, kartupeli druſku labaki, lini, kanepaji pawidam, kahpoſti un zitas dobju ſaknes un augi pawidam. Turpretim mahlu ſemê augſchà mineta labiba un augi wiſi labi. — Seens peeteekoſchâ mehrâ, ahbolinſch pawidam, timotinſch puslidſ labs, wihki un plikſchi labi. — Ahboli pawidam, bumbeeri wahji, ogas raſchenas, pluhmes un ziti koku augli pawidam, pukes raſchenas. — Medus peeteekoſchi, biſchu waiſla rahma (wehl neſinama). — Moderneeziba raſchena. — Lopkopiba un audſinaſchana ſekmiga. — Sweja pawidam. — Amatneezibas noluhkâ: rahmi. Seemas labibai kaiteja pawaſaras aukſtais un ſauſais wehjſch un ſtipra kailſalna. Waſaras augeem un labibai kaiteja ſauſais laiks un nakts ſalnas. Pehdejâ laikâ muhs apmekleja bahrgs pehrkona negaiſs ar ſtipru leetu, zaur ko ſemkopjeem zehlàs leeli ſaudejumi.

Tautas dels.

No Leel-Eezawas, Bauſkas aprinki. Pirmdeen, 1. julijâ, uguns iſzehlàs Lodina mahju ſaimneeka laidarâ, pee kam laidars pilnigi nodega. Lai gan pate degſchana notika brokaſta laikâ, kad laudis kahjâs, tomèr uguni newareja ſlahpet. Degot nekahdi ziti ſaudejumi naw notikuſchi, iſnemot weenigi tikai laidaru, kas gan, ja nemaldos, buhs par 700 r. apdroſchinats. Mahju ſaimneeks tai rihtâ bij nobrauzis uſ meſchakungu, plawu pirkt, un tà tad nebijis mahjâ. Uguns zehlons paleek neſinams. — Tapat ari 13. junijâ uguns bij eemetees muhſu mahzitaja kalpu dſihwojamâ ehrbegi. Uguns zehlons bijis tas, ka ſkurſtens bijis peeneſts ar dedſinamàm ſkaidam. Tikai łaudim uſzihtigi puhlejotees, uguni dabuja peewaret, lai gan jumtu ſabojaja, jo ja uguni newaretu apturet, tad buhtu iſzehluſès wehl leelaka nelaime. Lihdſ ſchim mums mahzitaja pagaſtam bija ſawa pagaſta walde, bet tagad, pehz pagaſtu ſaweenoſchanas, mehs peeweenojamees pee Eezawas pagaſta. Teeſa mums jau no wairakeem gadeem paſtahweja weena.

Baltais Abolinš.

No Podu muiſchas, Bauſkas aprinki. Podu muiſcha atrodas łoti kalnainâ apgabalâ; paſchai muiſchai kalnaini mahla un grants lauki. Seme, zaur zaurim nemot, deeſgan laba. Podu muiſcha ir Krona muiſcha un jau no wairak gadeem atdota uſ renti, kuru tagad tura Wilkanſka kgs un ar puſaſneneekeem ſawus laukus apſtrahdà, bet eenehmumi tiklab no weenas kà ari no otras puſes plahnaki, pee ka wiſa gan buhs wainigs mehſlu truhkums. Greeſiſimees no paſchas muiſchas un pahrluhkoſim muhſu maſo pagaſtu Semes apſtrahdaſchanu iſdaram jaunmodes arkleem un ezeſcham; ari mahkſligi pagatawotus mehſlus deeſgan zeenijam. Par augſchanu daudſ newaram ſchehlotees, bet ſemkopji łoti maſturigi maiſes ſinâ un ari leelu naudas truhkumu zeeſcham. — Attihſtibas ſinâ deenu no deenas pamaſam ejam ſoli uſ preekſchu. Ari daſchadi laikraſtii muhs apmekle. Mehs gan winu balſis dſirdam ſauzam, bet maſ tahs eewehrojam, tikai jaunawas atſtahjuſchas kuhts augſchâ guleſchanu, un maſak krogus apmeklejam. — 23. junijâ, kà Lihgo ſwehtkôs, Grinwaldes dſeed. beedriba Podu muiſchâ iſrihkoja ſalumu balli, publikas bij łoti maſ, tà ka beedribai buhs ſawa kapeika japeeleek. Salumu weeta gan no dabas mahmulinas apbalwota deeſgan jauki, kur publika wareja paſtaigatees, kas no muiſchas ihpaſchneeka tika atkauts. Tikai benki uſ kahdeem meetineem bij uſſtiprinati, kas publikai ſehſchot ſakrita; ari apkahrtejà ſehtas weeta bij nenoſlauzita no mehſleem, kas publikai darija leelu nepatikſchanu; apgaiſmoſchana ari bij tumſcha. No mineteem ſalumu preekeem braukdams, ſatiku daudſ Eezawneeku jaunekłu un jaunawu bareem pretim nahkam eeſiluſchàm galwinam; no kureenes ſchee nahza, to zeen. „Mahjas Weeſa" laſitaji warbût nopratîs. Waj gan ari ſchee apkahrtejee newareja labak apmeklet ſalumu preekus!? Kad peebrauzu pee weetejà „Rudſu" kroga, tad mani kahds gihga ſanehma ar ſlawenu marſchu. Krogus eekſchâ atradàs wehl wetſchi, kas ſawas galwinas wehl arweenu uſ preekſchu ſildija. Tà wehl eet daudſ weetâs, kur maſ gaiſmas atſiſt.

Kads veesis.

No Grinwaldes, Bauſkas aprinki. Preezigus Lihgo ſwehtus it lihgſmi noſwinejam, Lihgo dſeeſmas dſeedadami un raganu uguni dedſinadami, kas ſchejeenes widû no leela ſwara. Daſchi ſchahs ugunis zel tai wakarâ dehl ihſa laika pakaweſchanas, bet daſchi wehl dſen wezu wezos mahnus, daſchi teiz, kad tai wakarâ raganu dedſinot un noſchaujot, tad tai waſarâ peena lopeem netruhkſtot, un daſchi tahdas blehnas wehl dſen. No kahdas uſtizamas puſes dſirdeju, ka kahda mahmina minetâ wakarâ ſalaſijuſe Jahnu ſahles daſchdaſchadas un tad neſuſe otra kaimina laidarâ un tà lopus pabarojuſe, launu ko domadama un wehl daudſ tahdas nekahrtibas, ko wina tur wehl iſdarijuſe un kuras ar wahrdu negribu minet. Laikrakſtus pahrſkatot no daudſ puſem eſmu dſirdejis, ka grûhti laiki moza; tà ari ſche ir grûhti laiki peemeklejuſchi daſchadâ ſinâ. Kà katrs zeen. laſitajs ſina, tad tagad mums ſemkopjeem ir tas tukſchakais laiks; lauki ir gandriſ wiſeem apſehti un katrs gaida preezigu plauju. Mehs, Grinwaldeeſchi, eſam Krona pagaſts un muhſu nomas naw wiſai leelas; bet maiſes ſinâ mehs zeeſcham daſchi leelus truhkumus. Kahds ſchejeenes K. mahju ſaimneeks bijis leelâ maiſes badâ; tas aiſgahjis pee otra ſawa kaimina K. un luhdſis, lai winam aiſdod kahdi trihs podi miltu, jo zitadi eſot bads paſcham un wina ſaimei. Tas ſawa kaimina luhgumu paklauſija un aiſdewis diwi podi, jo ari paſcham wairak nebijis. Bet pehz kahdàm deenam paſcham tahds truhkums peenahzis, ka ſaimneeks tuhlit ſawu truhkumu gribejis ſlahpet, dodamees uſ pagaſta magaſini, bet tur winam naw aiſdots. — Mums ir ſaws jaukts dſeed. koris. Pehz jaungada ari ſaſtahdijàs muſikas koris no ſchejeenes jaunekłeem, kuri ſem ſkolotaja wadibas teek mahziti, tà tad domajams, ka muhſu muſikas koris lihdſ ar dſeedatajeem pee pirmàs mehginajuma muſikas iſees ſalumôs. Nowehlu daudſ laimes plaſchajâ darba laukâ!

B. A.

No Jaun-Nikolajewſkas, Nowgorodas gubernâ. Ar preeku waru pawehſtit, ka muhſu ſkolas jautajums atkal tizis eekuſtinats un ari muhſu zeen. ſemneeku leetu preekſchneeks grib buht mums pee tam peepalidſigs. No wiſas ſirds buhtu jawehlas, ka leeta tiktu iſwehleta ſchoreiſ galâ un nepaliktu atkal puſzetâ. — 18. junijâ kahds ſchejeenes ſaimneeks, wanagu ſchaudams, ſew ſtipri eewainojis azis. Nelaime atgadijuſès tadèl, ka ſtobram iſſprahguſe pakalſkruhwe.

Aukuperons.

c) **Baltijas notikumi.**

Naglas muiſchâ, Ropaſchu dr., kà „Z. f. St. u. L." ſino, iſgahjuſchâ zeturtdeenas wakarâ kahdâ plawâ ſtrahdajoſchee ſeena plahweji ſagahjuſchi ſeena ſchkuhni gulet, kad peepeſchi iſzehlees ugunsgrehks un leeſmas drihſ ween pahrnehmuſchas wiſu ſeenu. Trihs ſtrahdneeki nepaguwuſchi iſmukt ahrâ un tà leeſmâs atraduſchi behdigu galu; ziti ſtrahdneeki, kaut gan daudſi dabujuſchi deguma bruhzes, laimigi iſtikuſchi ahrâ. Sinotajs ſaka, ka nelaime notikuſe neapdomigi apejotees ar uguni, kamèr „D. L." ſino, ka ſibins eeſpehris ſeena ſchkuhni. — „B. W." turpretim ſino, ka ſchkuhnis peederejis Ropaſchu muiſchai un ka ſtrahdneeki, leelam negaiſam uſnahkot, patwerſmi mekledami, ſabehguſchi ſchkuhni, tikai trihs palikuſchi ahrpuſê pajumtê, pee ſchkuhna ſeenas glahbdamees. Pehrkonim ſperot, ahrâ ſtahwoſchee bijuſchi no ſibena trahpiti, pee kam weens uſ weetas bijis pagalam un tee diwi wehlak atſchirguſchi, kamèr ſchkuhna eekſchâ eſoſchee wiſi iſglabuſchees.

Walkas Schihdi, kureem naw teeſibas Walkâ dſihwot, kà weetejais „Anz." ſino, tikſchot iſraiditi uſ ſawu dſimteni.

Kokneſes un Wiſkalu dſeed. beedribam Keiſara Majeſtate pawehlejis iſſazit pateizibu par padewibas juhtu iſſazijumu kroneſchanas ſwehtku peeminas deenas ſwineſchanas gadijumâ.

Jelgawas Latweeſchu Beedribas Semkopibas Nodalas 4. julija ſapulzê bij eeraduſchees ari daſchi dahrſneezibas beedribas dibinaſchanas weizinataji, ſtarp kureem ari atradàs paſihſtamais dahrſneeks Klewers'a kgs. No debatem iſrahdijàs, ka ſchahdas beedribas dibinaſchana jo wajadſiga, kas it ſewiſchki ſihkgruntneekeem par jo leelu ſwehtibu nahks. Dibinataji luhdſa Semkopibas Nodalas preekſchneezibu wehl weenu ſapulzi ſaſaukt, lai waretu beedribas darbibu tuwaki pahrrunat. Tahdu ſapulzi nolehma uſ Semkopibas Nodalas augłu iſſtahdes laiku, ko grib iſrihkot ſeptembra ſahkumâ. Iſſazita wehleſchanàs, maſakais ſahkumâ, Dahrſkopibas Nodalu dibinat pee Latweeſchu Beedr., kà ari maſu „Dahrſkopibas laikraſtu" iſdot. — Waram tik preezatees par ſche wehl maſ apkoptà ſemkopibas ſpeziala ſara weizinaſchanu, jo ſchinis gruhtôs laikôs jau katrs ſemkopju aroda weizinajums ar preeku jaapſweiz.

„B. W."

Jaunſelgawas neſpehjigàs pilſehtas bankas kreditorus Jelgawas apgabalteeſa ſaſauz uſ generalſapulzi 19. ſeptembrî 1891. g. Jelgawas apgabalteeſas ziwilnodalâ, dehł daſchadu no konkurſa waldes puſes aiſkuſtinatu ſautajumu iſſchkirſchanas.

Skrundas muiſchas medineeks, kà „L. Tgsanz." ſino, aiſ pahrſkatiſchanàs pihłu medibâs ſaſchahwis ſawu 16 gadus wezo dehlu, par kura atweſeloſchanos jaſchaubotees.

Sakasleja (Lejas Kurſemes juhrmalâ) kà „Lib. Tgsanz." ſino, aiſwinnedeł ſtarp ſtrahdneekeem iſzehluſès kauſchanàs, pee kam ſeptini ſtrahdneeki tapuſchi breeſmigi ſaſiſti, no kureem trihs nomiruſchi.

Leepajâ iſgahjuſcho nedeł atmahzis no deenwidus gubernam 1200 gabalu leels merino aitu ſuhtijums, kuras wediſchot uſ Parizi.

Leepajas oſtas ſwehrinats laſmanis Fridrichs Inge un Auguſts Sidlazkis dabujuſchi medaļus „par uſzihtibu", pee kakla neſajamus Staniſlawa lentâ.

Leepajas-Romnu dſelſszeła eeredni ſametuſchi 6000 rbł. leelu kapitalu, no kura prozenteem dibinama ſtipendija uſ zeku miniſtrijas inſcheneera Adaburowa wahrdu. Kapitalu nodoſchot Homeles teknifkai ſkolai. Stipendiju dabuſchot weenigi ſcha dſelſszeła eerednu behrni.

Starp Kuldigu un Wentſpili, kà „Gold. Anz." ſino, no priwatas puſes nodomats ſagahdat weeglaku un lehtaku ſatiksmi, kuram noluhkam apgahdajot ſekli brauzoſchus twaikonus. Daſchas ſeklas weetas upê buhſchot japadſilina.

Skujenes pils muiſchas ihpaſchneekam Arturam von Helmerſen atkauts ſche atwert laukapteeku.

Neretas labd. beedriba, kà „B. W." ſino 24. junijâ ſwinejuſe ſawus atklahſchanas ſwehtkus.

d) **No zitàm Kreewijas puſem.**

Keiſaru Majeſtates iſgahjuſcho ſeſtdeen atgreeſàs no Sawa zełojuma pa Somijas klinſchu ſalam Peterhofâ.

(W. W.)

Par Keiſariſkàs Augſtibas Leelknaſa Tronamantneeka zełojumu pa telegrafu peenahkuſchas ſchahdas ſinas:

Peterburgâ, 7. julijâ. Oficiela telegrama ſino, ka 1. julijâ no rihta Zeſarewitſchs ſaſneedſis Kraſnojarſku, kur Winſch, no Bereſowkas braukdams, ar twaikoni pa Jeniſeiſkas upi tur nonahzis. Peeſtahtnes weetâ Wina Augſtibu ſanehmuſchas weetejàs autoritates un leels ſapulzejuſchos łauſchu pulks, pehz deewkalpojuma katedralê Zeſarewitſchs ſawâ nometnes namâ ſanehmis audienzê eeſtahſchu preekſchneekus un deputazijas, pehzpuſdeenâ Wina Augſtiba apmekleja mahzibas eeſtahdes un muſeju, notureja ſmotru pee kara pulkeem un apzeemoja biſkapu. Par godu pilſehts iſrihkoja wakarâ dineju. — 2. julijâ zełojums tapa turpinats, pee kam 5. julijâ no rihta Zeſarewitſchs ar ſwihti nonahza Tomſkâ, kur gubernators, kambarkungs Tobiſens, lihdſ gubernas robeſchai Wina Augſtibai bij brauzis preti. Pilſehtas galwa lihdſ ar deputaziju, kura paſneedſa ſahl ar maiſi un leels pulks ſapulzejuſchos łauſchu apſweiza Zeſarewitſchu ſirſnigâ weidâ. Pehz nobeigta ſwiniga deewkalpojuma pee Jwerſenes Deewmahtes luhgtawas jaunuſbuhwetâ gubernas ehkâ, notika eerehdnu un daſchadu deputaziju ſanemſchana. Pehz brokaſtim pee gubernatora Zeſarewitſchs apmekleja biſkapu un ſeeweeſchu kloſteri, — tahłakzełoſana tapa nolikta uſ 7. juliju ap pulkſten 3 p. p. — braukt ar twaikoni pa Obas un Irtiſcha upèm uſ Tobolſku un Omſku.

Peterburgâ, 9. julijâ. Keiſariſkà Augſtiba Leelknaſs Tronamantneeks ſeſtdeen apmekleja Tomſkas augſtſkolu, kurâ ari zitu ſkolu mahzekli bija ſanahkuſchi. Muhſu Tronamantneeku ſkoleni apſweizinaja jaunſmigi. Tronamantneeks augſtſkolâ palika 1½ ſtundas. Keiſariſkà Augſtiba dahwinaja Tomſkas apgabala kuratoram ſawu gihmetni ar ihpaſchu uſrakſtu.

Moderneezibas ſkolas domenu miniſtrija atwehruſe Smolenſkas, Nowgorodas, Peterburgas un Kaunas gubernâs.

Sagatawoſchanàs uſ Frantſchu karakugu ſanemſchanu Peterburgâ eſot leeliſka. Peterburgas un Kronſtates pilſehtas waldes, kà ari muhſu juhras karaſpehka walde iſrihkos lepnus goda meelaſtus, Peterburgas airetaju ſabeedriba un tureenes

Frantschu kolonija un tirgotaji ari rihkojotees, Frantschu karakugus lepni sanemt. Jt sewischki lepnu godu Frantschu karaspehkam parahdis Kronstates eedsihwotaji, namus ispuschkodami un tos wakarâ mahksligi apgaismodami.

Somu „sahtibas draugu beedriba" pagahjuschâ darischanu gadâ eenehmuse 32,400 markas un isdewuse 21,900 markas. Beedriba isdodot diwus laikrakstus, kas weizinot sahtibas leetu.

Scha gada plauja Somijas semela gubernâs buhschot apmeerinajoscha, turpretim deenwidus gubernâs wahja.

Kustonu poteschana ar Sibirijas mehri isdarita Taurijas apgabalâ, Falz-Feina muischâ. Potetee kustoni koti masâ mehrâ krituschi sehrgai par upuri.

Sibirijas mehri Harkowâ schajâs deenâs nomiris kahds zilweks un kahds saslimis. Tas atgahdinu, ka ari zilwekam jasargas no lipigàm lopu slimibam.

Siamas kehninsch muhsu Tronamantneekam dahwajis leelu mahzitu siloni (elefantu). Silonis ar twaikoni „Orel" atwests jau lihdſ Odesai.

G. Bormana schokaladu fabrika Peterburgâ, kà „St. Pet. Ztga." sino, 1. julijâ swineja sawus 25-gadu pastahwibas swehtkus. Swehtkus isrihkoja fabrikas ehkâ un eesahkâs ar deewkalpojumu, pee kura bija klaht pilsehtas pahrwaldneeks generalleitnants P. Greffers, wina wezakais eerednis sewischkeem usdewumeem, palkawneeks Lebedews, fabrikas eeredni un strahdneeki un weesi leelâ skaitâ. Pehz beigta deewkalpojuma fabrikas pahrwaldneeks usrunaja Borman kgu, pehz kam strahdneeki winam pasneedsa sahl ar maisi sudraba blodâ. No ziteem fabrikas eeredneem gawilneeks dabuja kà dahwanu krahschnu albumu, kurâ atradàs fotografiski nonehmuni no wiseem fabrikas laudim daschadôs pulzinôs. Klahtesoschee pehz tam dewàs dahrsâ, kur strahdneekeem bija klahts brokasta galds. Sche pilsehtas pahrwaldneeks issauza weselibas Wina Keisariskai Majestatei un wehleja laimes gawilneekam un wina strahdneekeem us swehtkeem. Ap wairakeem gareem galdeem dahrsâ nehma weetu wairak nekà 200 fabrikas strahdneeki, wihreeschi un seeweeschi, un musikai spehlejot tika pameeloti. Fabrikas ihpaschneeka dsihwokli pa to starpu bija brokasts goda weeseem, kur ari daudſ weselibas tika ussauktas. Ap plkst. 3 pehzpusdeenâ twaikonis weesus noweda us Wasiti-Ostrowu, kur kauschu teatra dahrsâ fabrikas strahdneekeem bija isrihkoti leeli tautas swehtki ar rotaḷam, kur isdalija godalgas. Sazensibas rotaḷas wilkàs no plkst. 4 lihdſ 7 wakarâ un uswaretaji dabuja kà algu 12 sudraba kabatas pulksteņus, Borman kga dahwatus. Pehz tam sahkàs israhde teatrì, kur akteeri israhdija diwas joku lugas kuras pateizigai publikai koti patika. Pehdejo gabalu beidsot israhdit, skatitajus luhdsa iseet ahrâ, tad apakschtelpas iskrawaja un skatitaju telpas pahrwehrta dejas sahlê, kur strahdneeki lihdſ wehlai naktei jautri deja.

Minskâ, kà „R. Tgbl." sino, kahdam Schihdam notruhzis spainis un eekritis akâ. Par 20 kap. kahds sehns apnehmees spaini is akas isnest. Pa trepem lejâ kahpjot, tas uſ reis nokritis akas dibinâ. Peesteiguschees laudis un kahpuschi akâ, nelaimigam sehnam paligâ, bet wini tapat eekrituschi akas dibinâ, pawisam 4 zilweki. Peektais, lejâ kahpdams, sajutis uſ reis sawadu reibumu, kadèl steigschus kahpis atpakaḷ. Nelaimigos slihkonus gan iswilkuschi ahrâ, tomèr tikai weenu spehjuschi atdsihwinat, bet pat tas pats laikam nebuhschot dsihwotajs. Nelaime notikuse zaur to, ka akas dibinâ bija sakrahjuschees nahwigi twaiki. Schis atgadijums lai der par brihdinajumu, ka dsiłâs akâs newar wis neapdomigi laistees dibinâ. Wisderigaki ir, ja wispirms aisdedsinatu swezi nolaisch dibinâ. Ja sweze isdseest, tad te droschi ir nahwigi twaiki, kadèl jasargas, lejâ laistees.

Greekijas kehnineeni un leelkuaſi Aleksandru Georgijewnu isgahjuscho treschdeen sanehmis Maskawâ Keisariskà Augstiba Maskawas generalgubernators. Augstee weesi tanì pat deenâ apmeklejuschi Frantschu isstahdi.

Leelkuaſs Wladimirs Aleksandrowitschs, gwardu un Peterburgas kara apgabala karaspehka wirskomandeers, kà „Wald. W." sino, 4. julijâ nobrauzis Krasnoje Selâ un usnehmis komandu par karaspehku, kas tur atrodas.

Peeminekli Deewa meerâ dusoscham Keisaram Aleksandram II. nodomajuschi zelt Wahzijas pawalstneeki Maskawâ. Weeta isredseta bahrinu nama dahrsâ, netahlu no keisara Wilhelma I. peeminekla. Pamata akmins esot jau eemuhrets.

Seemas labibas plauja Harkowas gubernâ, kà „B. W." sino, zaurmehrâ esot pawisam wahja, wasareja wideja. Rudsu miltus, kuri senak maksaja 70 kap., tagad pahrdodot jau par 120—130 kap pudâ.

Saratowâ esot karstums lihdſ 49 gradeem. Daschi zilweki miruschi aiſ pahrleeka karstuma.

Smolenskas gubernâ druwas manami labojuschàs.

Dinaburgâ, kà „B. W." sino, 28. junijâ isrihkota latwiska teatra israhde.

Misionaru sapulze Maskawâ peenehma Dmitrowskas biskapa Wisariona preekschlikumu, ka seminarôs turpmak nebuhtu mahzama Latinu waloda, bet to teesu wairak japeegreesch wehriba Greeku walodai. Jt sewischki buhtu eewehrojami basnizas tehwu stahsti. Nolehma schahs leetas dehl eesneegt luhgumu Sw. Sinodam.

Daudſ Schihdu familijas no Odesas pehdejâ laikâ aisgahjuschas uſ Palestinu, kur tee, kam ne-esot naudas, zeeschot leelu truhkumu; wini pahrteekot ubagodami.

Sehra un swina flahni esot daudsâs weetâs useeti Aiskaspijas apgabalâ.

No Rigas.

Slepenpadomneeks Dr. med. T. Hugenbergers †. Zeturtdeen, 4 julijâ sch. g., plkst. ½6 pehzpusdeenâ, aisnesa uſ dsestro kapu muhsu pilsehtâ kahda wihra mirstamàs atleekas, kas, dsimis kaiminu gubernâ, Kursemê, pehz goda pilnas gaitas abâs muhsu plaschàs walsts galwas pilsehtâs, pagodinats augstàm Keisariskàm atsinibam, pehdigi muhsu sirmajâ Rigâ nolika sawu noguruscho galwu uſ muhschigu atdusu.

Slepenpadomneeks Dr. Teodors Hugenbergers peedsima Kursemê, kur wina tehws bija par mahzitaju, 1. junijâ 1821. g., studeja Terbatâ no 1842—1847. g. kà Krona ahrsts un 1847. g. sawas studijas beidsa kà medizinas dakteris (Dr. med.). Pehz tam winsch eestahjàs par jaunako ahrstu 10. flotes pulkâ Kronstatê, no 1848—1854. g. winsch bija par jaunako ahrstu Kalinkas juhrneeku slimnizâ Peterburgâ un 1857. g. winsch tapa par dsemdeschanas palidsibas profesoru Leelkuases Helenes Pawlownas dsemdeschanas- un wezmatu eestahdê. No 1872—1887. g. winsch swehtigi nodarbojàs kà direktors wezmahtu eestahdê pee Keisariskà atrastu behrnu nama Maskawâ; no 1884—1887. g. winsch turklàt bija ari ewang.-luteranu konsistorijas presidents Maskawâ. 1883. gadâ, Keisara Majestatu kroneschanas swehtkôs Maskawâ, winam parahdija augsto godu, ka usdewa uſ Peterburgu west atpakaḷ kroneschanas augstàs goda nosihmes un schinì gadâ winu eezehla slepenpadomneeka kahrtâ. 1887. g. Hugenbergers atnahza uſ Rigu, kur winam wehl tikai 4 gadi bija nolemti, pawadit meerâ un zeenibâ, kà to bija peeteekoschi ispelnijees. Sche nelaikis nodarbojàs, peekopdams muhsu pretubagoschanas beedribas labumus. Darbu, kà ari panahkumu pilna dsihwiba beiguse sawu gaitu. — Behru runu kapu basnizâ runaja wirsmahzitajs Gäthgens. Pee sahrka uſ goda wakti stahweja 4 Rigas ahrsti, dakteri Holst, Tiling, Waldhauer un Heerwagen kgi, turedami nelaika augstàs goda sihmes. Pee kapa runaja wirs-konsistorialrahts Pauls Ewerts, kas sewischki scham noluhkam bija no Maskawas schurp atzelojis, koti jaukâ, pee sirds ejoschâ runâ sawam nelaika draugam isteikdams sirsnigus mihlestibas un atsinibas wahrdus. Pehz tam peenahza pee waleja kapa Rigas ahrstu beedribas preekschneeks Dr. Tilings, peeminedams nelaika nopelnus sinibai par labu. — Rigas dseedaschanas beedriba „Liedertafel", kurâ nelaikis bija par beedru, tàpat kà winsch ari daudsâs beedribâs tiklab eeksch- kà ari ahrsemês bija par goda beedru bijis, kuplinaja swinigo apbedischanu zaur sehru-dseedaschanu. Beigâs peenahza pee kapa Dr. phil. Arnolds Plates un ussauza nelaikam Rigâ dsihwojoschu Kursemneeku wahrdâ siltus pateizibas wahrdus par to, ka winsch ari tahkumâ weenmèr mihlestibâ un ustizibâ atgahdajees sawu dsimteni un sawus dsimtenes dehlus un nolika sawas dsimtenes dehlu wahrdâ puku kroni uſ nelaika kapu. Ustizams un eewehrojams muhsu schauràs dsimtenes dehls guḷ pehdejo, garo meegu. Bagata puku kopina apsedsa kapu, to starpâ atradàs skaists kronis no Maskawas ahrstu sabeedribas, kuru schahs sabeedribas sekretars Dr. M. Edelbergs, nolika minetàs beedribas usdewumâ. Meers wina pihschkeem!

Peeminekliſ Luzawa salâ tika no biskapa Arsenija swinigi atklàts scho treschdeen, 10. julijâ (bet newis 19. jul., kà daschôs isgahjuschas nedelas „M. W." numurôs zaur misejumos drukâ teikts), Widsemes gubernatoram un ziteem augsteem kungeem klaht esot. Peeminekliſ, kà sinams, zelts par peeminu 400 droschsirdigeem tehwijas sargeem, kas te lihdſ pehdejam sirdigi zihnijàs. Seemeḷu karâ Kreewu feldmarschals Steinaws, gribedams aissargat, ka Sweedri nemehgina augschpus Rigas pahr Daugawu pahrzeltees, bija Daugawas kreisâ pusê apbrunojis kareiwjeem daschas salas, to starpâ ari Luzawa salu, atstahdams te 400 wihru leelu karaspehku. Pehz nelaimigâ kautina 9. julijâ 1701. g. pee Rigas, karaspehks atkahpàs atpakaḷ uſ Dinaburgu, kamèr schee 400 wihri neschauboschi te, steidsotees, bija peemirsti lihdſ nemt. Karlis XII. pehz tam suhtija palkawneeku Helmersenu ar 500 wihreem uſ Luzawa salu pahri, usaizinadams Kreewus, lai tee padodas; tomèr muhsu duhschigee tehwijas sargi schahdu usaizinajumu atraidija. Tagad iszehlàs breesmigs zihninsch, kurâ gandriſ wiſi ustizamee tehwijas sargi krita, isnemot warbùt kahdus 20 wihrus, kuri atgainajàs aiſ kahdas masas skanstes un kurus Karlis XII. augstsirdigi atstahja dsihwus. Bet ari Sweedreem bija sahpigi leeli saudejumi, starp krituscheem atradàs ari palkawneeks Helmersens. Tahdas ir tahs wehsturiskàs sinas par scho atgadijumu. Gubernators Sinowjew kgs kahdu deenu 1887. g., apskatidams pilsehtas apkahrtni, polizijmeistra Wlasowski kga pawadits, nonahza ari Luzawa salâ un te eeraudsija kahdu kahrti, pee kuras bija peestiprinats weenkahrschs galdinsch ar usrakstu, Wahzu walodâ: „Par peeminu 400 Kreeweem, kuri te krita 10. julijâ 1701. g." Dabujis augschejàs wehsturiskàs sinas, gubernatora kungs tuhlit ruhpejàs, ka scho ustizamo tehwijas sargu peemina tiktu peenahkoschi godata. Ar wina atlauju sahka lasit labprahtigas dahwanas staltam peemineklim, kuru nu tagad atklahja. Peemineklis buhs kahdas 20 pehdas augsts, pagatawots no Somijas granita un isskatas jo stalti. Uſ atklahschanu bija eeradees milsigs lauschu pulks.

Peterburgas mahzibas apgabala kurators, slepenpadomneeks M. N. Kapustin kgs scho treschdeen atbrauza Rigâ.

Luhgschanas naminsch pee Schmidta un beedru zementfabrikas, tika eeswehtits isgahjuscho zeturtdeen. Naminsch zelts par peeminu Keisaru Majestatu brihnischkigai isglahbschanai pee Borkeem.

Kreewu teatra komiteja, kà „R. W." sino, Kreewu teatra israhdes nahkoschâ sesonâ atdewuse teatra wadonim Fadejew kgam, kursch no rudena lihdſ leelajam gawenim „Uleja" beedribas sahlê israhdes.

Birschas komiteja sawâ pehdejâ sapulzê nolehmuse ismaksat 109,500 rbł. Daugawas regulescha-nas darbeem.

Rigas Latw. labd. beedribas 3-klasejâ meitenu skolâ lihdsschinejà pansionata mahte K. Kronwald kdse atstahjusês no scha amata un winas weetâ esot eewehleta Fr. Tideman kdse.

Scho zeturtdeenas rihtu, ap pulksten 6, pe Basteja kalna, netahlu no Aleksandra tilta, noschahwàs kahds ap 30 gadu wezs wihreets, puslidſ labi apgehrbees. Kad polizijas ahrsts bija nelaimigo apskatijis, to nonesa uſ glahbschanas eestahdi. —s.

Rigas-Walmeeras meerteesneschu sapultschu nama buhwi, kà „R. W." dsirdejis, usnehmees muhrneeku meistars Bartsch kgs par 89,000 rbł. Darbi sahkschotees jau augusta mehnescha sahkumâ. Nams tiks zelts blakus apgabalteesas namam, uſ senakà seena tirgus laukuma, kur tagad jau isplèsch brugi.

Rigas zunftokladistam Franzim Auseklim atlauts Rigâ eetaisit krahsns podu fabriku. Eetaise atrodas Bruneneeku eelâ.

Rigas airetaju klubs isgahjuscho swehtdeen isrihkoja 12. galweno braukschanos.

Pawasara beedribâ scho swehtdeen Rigas Latw. teatra akteeri israhdi, uſ ko daram zeen. publiku usmanigu.

Bolderajâ scho otrdeen eelaida uhdeni jaunusbuhwetu tschetrmastu sehgelkugi „Andreas Weide".

Kreewu teatrim pilsehtas weetneeki sawâ pehdejâ sapulzê peespreeduschi nahkoschai teatra sesonai 6700 rbl leelu pabalstu, kas ismaksajami diwâs reisâs: nahkoschàs sesonas pirmajâ pusê 4200. rbł un otrajâ pusê 2500 rbł.

Deenas pawehle Rigas pilsehtas polizijai. Nikolaja eelâ starp Scharlotes un Meera eelàm un Scharlotes eelâ starp Nikolaja un Mironu eelàm top notekas eerihkotas, kamdèl braukschana pa schahm weetàm top aisleegta. Kas polizijai zaur scho top sinams darits.

Usdodu Rigas juhras peekrastes polizijas pahrwaldneekam gahdat par lihdsekleem, ka Marienbades eelas trotuars top notihrits.

No 9. julija sahkot kersees pee Terbatas eelas pahrbrugeschanas, eesahkot no Paulutschi eelas lihdſ Elisabetes eelai, kadèl braukschana schinì weetâ top aisleegta, kas zaur scho top polizijai sinams darits.

Sahdsiba un sagla sakerschana. 7. julijâ Basnizas eelâ sem Nr. 25 is Annas Berkan dsihwokla zaur atwehrtu logu issagtas daschadas leetas ap 25 rbłi. wehrtibâ. Kahds mahjas eedsihwotajs sagli lihdſ ar wisàm mantibam apzeetinajis un nodewis to eezirkna polizijai.

Laupischana. Julija Graudin, kura peemahjo Suworowa eelâ sem Nr. 30, sinoja polizijai, ka winai 4. julijâ, kur ta ap pulksten 12 naktì gahjusi zaur Wehrmana dahrsu, kahds nepasihstams zilweks usbruzis, nolaupijis selta pulksteni 70 rbł. wehrtibâ un tad aisbehdsis.

Pilsons Sawelijs Demidows, kursch eeweetots uſ Libeka salas par waktneeku, sinoja polizijai, ka nakti uſ 8. juliju winam gahjuschi garam diwi wihreeschi un kahda seeweete, no kureem weens tam eesitis par galwu, zaur ko tas nokritis pee semes, pee kam is kules tapis iswilkts sudraba pulksteņs 15 r. wehrtibâ. Laundareem laimejees paslehptees, pehz kureem tagad top pehtits.

Laupischana un laupitaju sakerschana. 5. julijâ uſ Grehzneeku un Marschtala eelu stuhra 17 gadus wezais Jaseps Startschewskis nolaupijis Schihdeetei Jettei Jakobson, kura tur garam gahjusi, selta pulksteni un aisbehdsis, bet tapis panahkts un apzeetinats lihdſ ar laupito pulksteni.

Nahwe zaur sadragajumu. 5. julijâ pee Sarkandaugawas „Eichenheimes" patwerſmê zaur wehju tapa kahds osols nogahsts, kursch krihtot trahpija tur eeweetoto 4 gadus wezo puiku Aleksandri Zihruli un sadragaja to tà, ka tas, nowests slimnizâ, tai paschâ deenâ nomira.

Atrasts lihkis. 6. julijâ preti juhrneeku skolai Daugawâ, plostneeki atraduschi kahda nepasihstama zilweka lihki. Lihkis tapa nodots ismekleschanai no ahrstu puses.

8. julijâ smilschu kalnôs, netahlu no luteriskàs Pawila basnizas, tapa atrasts Wilhelma Gintera lihkis, bes kaut kahdàm warasdarbu sihmem. — Ginters peemahjojis Artilerijas eelâ sem Nr. 44. Lihkis nodots ismekleschanai dehl nahwes zehlona ispehtischanas.

Peepescha nahwe. 6. julijâ, Maskawas eelâ sem Nr. 82, Schihds Meiers Goldmans, kursch bijis 57 g. wezs, peepeschi nomiris. Lihkis nodots ismekleschanas kambarim.

Paschnahwiba. 7. julijâ 50 gadus wezà K. G. sewi nogalinajusees sawâ dsihwokli Walmeeras eelâ sem Nr. 23 pakahrdamàs. Paschnahwibas zehlons wehl naw isskaidrojees.

Noslihkuschi. 7. julijâ netahlu no Libeka salas 17 g. wezais pilsons Sasons Taschtschenka Daugawâ peldedamees noslihzis. Lihkis tapa nodots glahbschanas eestahdei.

Tai paschâ deenâ Bikerneeku Linas esarâ sirgus peldinadams noslihzis 15 gadus wezais sehns Jwans Aleksins. Lihkis tapa drihſ atrasts.

Pruhsijas pawalstneeks Fedors Albrechts un semneeks Jwans Matwejews, kà islizees — peedsehruschi, tai paschâ deenâ gahjuschi uſ Jaun-Mihlgrawi kanalâ swejot, pee kam tee eekluwuschi dsiłumâ un Feodors Albrechts noslihzis. Lihkis tapa atrasts, bet mehginajumi, to atdsihwinat, palika bes sekmem.

7. julijâ preti zementa fabrikai semneeks Reinis Strasdinsch Daugawâ peldedamees eekluwa dsiłumâ un noslihka. Wina lihkis atrasts.

Islikts behrns. 8. julijâ leelâ Kaleju eelâ sem Nr. 49, nama koridori tapa atrasts jaunpeedsimis wihreeschu kahrtas islikts behrns, kursch tapa nodots dsemdeschanas eestahdei.

Atrastas leetas. 2 maki ar naudu; 1 maks ar pasu kantora biljeti uſ Annas Marauskis wahrda; 2 atslehgas; 1 kuwers ar daschadeem peesihmejumeem un pasa kantora biljeti uſ Helenes Kigai wahrda: 1 peesihmju grahmatina ar pasi uſ Potapowa wahrda; 1 nahtna taschina ar peesihmejumeem uſ Dobrowolski wahrda; 1 aissainits ar behrnu gumijas galoscham, weenu grahmatu un weenu konfektu kurwiti; 1 metaḷa roku sprahdse; 1 Rigas hipoteku beedribas ķihlu sihme uſ 100 rbł. Litt. C № 004,523 no 7. maja 1871, bes kuponeem; 1 pagasta pase uſ Wez-Peebalgas semneeka Jahna Uhdris wahrda; 1 sudraba kabatas pulksteņs ar weenkahrschu ihsu kehdi un berloku.

Rigas sirgu dselszeḷa wagonôs atstahtas leetas: 5 muffas; 1 seeweeschu korsets; 1 waksa drahnas maiss; 2 kastes ar papiros hilsem; daschadas drahnas, zimdi un atslehgas; 1 deegu kuschkis; 2 kurwji; 2 kurwji ar sihkleetàm; 1 linijals; 1 ahdas kulite; 2 speeki; 4 leetus sargi un 3 preekschauti.

Ihpaschneeki war peeteiktees Rigas pilsehtas polizijmeistra pahrwaldê weena gada laikâ.

(R. P. P. A.)

Kugneeziba.

„Austras" beedribas kugu rihziba junija mehnesi pehz direkzijas sinojuma Padomei kahrtejâ mehnescha sapulzê, bijuse schahda:

1) Kugis „Aurora", kapt. Lasis, isbrauza 3. julijâ ar balastu no Ternensenes (Holandijâ) uſ Archangelu pehz koku lahdina, kas nowedams uſ Hartlepuli; frakts maksa 40 schil. par stand.

2) Kugis „Teriberki", kapt. Oschs, atrodas no 18. junija Grangemouthâ, kur eelahdê ogłu lahdinu preeksch noweschanas uſ Klaipedàm (Memeli); frakts maksa 3 mahrz. 15 schil. par kihli (21⅕ tonu).

3) Kugis „Jupiters", kapt. Kagans, isbrauza 26. junijâ ar koku lahdinu no Rigas uſ Chantinay (Franzijâ); frakts maksa 14,100 franku jeb ap 4900 rbł.

4) Kugis „Austra", kapt. K. Bauers, atronas no 28. aprila Monte Kristo'â (W. Indijâ), no kureenes tas dosees ar krahsu koku lahdinu uſ Leepaju; frakts maksa 33 schil. 6 pensi par tonu.

5) Kugis „Lätawa", kapt. Osolinsch, isbrauza 23. junijâ ar koku lahdinu no Leepajas uſ Grangemouthu (Skotijâ); frakts maksa 7 schil. 3 pensi par loadu (50 kub. pehd.), kopâ ap 2400 rbł. No tureenes kugis kluhs nofraktets ar ogłèm uſ Rigu; frakts maksa 4 mahrz. 5 schil. par kihli.

6) Kugis „Kolumbus", kapt. P. Bauers, atronas wehl Rigâ reparaturâ, bet teek jau lahdets ar plankàm preeksch Grangemouth'as (Grendschmautas) Skotijâ; frakts maksa 22 schil. 6 pensi par stand.

Beedribas kases stahwoklis schahds;

Atlizees no maja uſ 1. juniju .	375 rbł.	27 kap.
Eenahzis junijâ	7436 „	50 „
Eenahkums kopâ	7811 rbł.	77 kap.
Isdewums junijâ pa wisam . .	4922 „	93 „
Atlikums kasê uſ 1. juliju sch. g.	2888 rbł.	84 kap.

Lihdſ 11. julijam Rigâ atnahkuschi 993 kugis un isgahjuschi 882 kugi.

Saimneeziba padomi.

Taupat sehnes! Sehnes ir koti swariga bariba, kura daschâ sinâ lihdsinajas pat galai. Garaks aprakſts atrodas „Mahjas Weesi" pehrnajâ gadâ. Tagad atkal laiks peenahzis, kur pa leelakai daḷai wisas baribai derigas sehnes aug un nahk pahrdoschanâ. Sihmejotees uſ scho, mehs sehnu lasitajeem, — tiklab teem, kas tahs lasa ar pelnas noluhku, kà ari teem, kas tahs lasa tik isdewigâ brihdi — teiksim kahdu eewehrojamu wahrdinu. Sehnes neapdomigi lasot, jabaidas, ka schis tik swarigais usturas lihdseklis paliks arweenu retaks. Sehnes ne tikai

lihds ar wisu kahtu is semes rauj, zaur ko wairs jaunas ataugas newar augt, bet aismirst ari, ja sakne paleek semê, tai usmest kahdu sauju semes wirsû; ja tas nenoteek, tad sehnu muschas kahpuri isnihzina sehnes kahta atleekas. Kaut jel skolotaji behrneem zeeti jo zeeti eekaltu: „Taupat sehnes! Neisraujat bet nogreeschat tahs! Usmetat sauju semes pahrpalikuscham kahtinam wirsû! Salasat tikai usauguschas sehnes un taupat jaunàs ataugas! Palidsat sehnu augschanu weizinat, tahs lihds ar saknem semê aprakdami. Taupat un sargajeet scho dahrgo dabas dahwanu, kas nahk par labu tiklab bagateem, kà ari nabageem!" A. B.

Kimiska laika paregoschanas glahse. 3 grami kampara, ½ grama salpetra un ½ grama salmiaka kreetni sajauz un scho maisijumu tad eeleek zilindram lihdsigâ pudelitê, kura pagatawota no skaidra stikla un kurâ eepildits spirts lihds paschai augschai un tad galu aisseen ar pergamenta papiru. Ja nu scho glahsi noleek meerigâ weetâ gaisâ, tad schkidrums zaur augschâ kahpjoscheem daschadeem kristaleem taps gluschi miglainsch un zauri neredsams, bet drihs atkal schkidrums noskaidrojas un glahses dibinâ sakrahjas daschadas figuras, kà mehs tahs seemâ redsam us aissaluschàm logu ruhtim. Ja gaidams nelabs laiks, tad glahses schkidrumâ rodas pehrslas un tas naw skaidrs, turpretim ja augschâ minetàs weelas katra par sewi atdalas, tad gaidams nepastahwigs laiks. Pastahwigs un saus laiks gaidams, ja schkidrums gluschi skaidrs un weelu dalas wisas sakrahjas glahses dibinâ. Schahdas laika glahses Amerikâ jau ilgus gadus leetoschanâ. Pee mums isleeto wiswairak barometrus kà laika paregus, bet tee ir deesgan dahrgi, kadêl eeteizams, nupat aprakstito glahsi ismehginat, kuras eetaise deesgan lehta. —is.

Is muhsu weesigàs sadsihwes.

„Pawasara beedriba."

Swehtdeen, 14. jul., plkst. 8 w.: teatris, Rigas Latweeschu beedr. teatra akteeru isrihkots. Pehz tam deja.

„Peterburgas Ahrr. Dseed. beedr."

T. p. d., plkst. 4 p. p.: weesoschanàs Jonatana beedr. dahrsâ.

„Pahrdaugawas amatn. pal. beedr."

T. p. d., plkst. 4 p. p.: dahrsa balle Wilhelmsejâ.

„Rigas Palihds. beedriba."

T. p. d., plkst. 1 deenâ: sakumu balle Maskawas dahrsâ.

Walejas wehstules.

Dr. Bi. — K. Sirsnigi pateizamees par eesuhtiteem raksteem. Loti preezatumees, ja ari turpmak muhs kahdàm rindiniam pagodi natu.

Al. W. — S. Mihkla nepareisi sastahdita. Rotalu nodrukasim turpmak.

Jahnim Misa — Korsowkâ. Tuwakas sinas par unteroficeeru skolu lasamas scha numura pirmajâ lapas pusê. Juhsu brahlim zeribas, ka warbût tiks usnemts schinî eestahdê.

S. Kr. — P. Tahdeem raksteem naw weetas muhsu laikrakstâ.

K. P. — a. Nahkoschâ numurâ. Red.

Deewkalpojumi.

Swehtdeen, 14. julijâ 1891. g.

Jahna basnizâ	pulksten	9	mahzitajs	Bernewitzs.
„ „	„	2	„	Bernewitzs.
Gertrudes basnizâ	„	½2	„	A. Walters.
Jesus basnizâ	„	10	„	Josephi.
Martin basnizâ	„	5	„	Taube.
Trihsweenibas basn.	„	½9	„	Fromms.
Pawila basnizâ	„	½9	„	C. Walters.
„ „	„	6	„	C. Walters.
Lutera basnizâ	„	½9	„	Paulschens.

Naudas papiru zenas.

Peterburgâ, 10. julijâ 1891.

Papiri.	maksj.	prasija.
Pusimperials	737	750
5% bankbiletu 1. islaidums	102⅞	—
5% „ 5 „	100	100¼
5% Austruma aisnehmums no 1877. gada	100	100¼
5% „ „ „ 1879. „	102½	102¾
1. 5% Kreewu prem. aisnehmums	241¾	242¾
2. „ „ „	230	231
5% konsol. 1871. gada aisnehmums	—	—
Odes. pilsz. hipoteku bankas 5½% obligazijas	102½	103
Kreew. sem. kred. 5% lihlu-sihmes	102⅝	103
6% Charkowas semst. lihlu-sihmes	101¾	103¼
5% „ „ „	101½	102
Rigas kom. bankas akz.	307	—
Rigas-Dinaburgas dselszela atzijas	150	—
Dinaburgas-Witebskas dselsz. akz.	—	173½

No ahrsemem.

Wahzija. Bija ispauduschàs walodas, ka firsts Bismarks esot miris. Kaut gan naw leedsams, ka daschs labs preezatos par Bismarka nahwi, tomèr schahdas walodas skaidri no gaisa grahbtas. Firsts Bismarks lihds ar kundsi juhtas it spirgti. Swehtdeen wini abi aisbrauza „wesetotees" us Kisingu, kur tika no laudim us to sirsnigako apsweizinati.

Franzija. Ka Frantschi un Itaileeschi pehdejâ laikâ sahk draudsigaki weeni pret otreem isturetees, to peerahda strehlneeku swehtki Lionas pilsehtâ, ko schinis deenâs te swineja. Us scheem swehtkeem eeradas ari daschi Itaileeschu strehlneeki, kurus publika apsweizinaja loti sirsnigi. Kehninsch Humberts Itaileeschu strehlneekeem pa telegrafu usdewa, lai wini Lionas eedsihwotajeem pateizotees un issakot, ka winsch, kehninsch, te redsot peerahdijumu par labu satiksmi starp Italijas un Franzijas tautam. Itaileeschi no sawas puses isrihkoja Frantschu strehlneekeem goda meelastu, pee kura peedalijàs ari Lionas pilsehtas preekschneeks. Pee meelasta ussauza augstas laimes weena puse otrai.

— Franzijâ iszehluschees dselsszelu strahdneeku streiki, kas peenemas leelumâ. Kur truhkst strahdneeku, tur saldati nemti paligâ.

Anglija. Mantschestras kugu buhwetuwê usgahsusês us strahdneekeem lokomotiwe ar 11 wagoneem. Kahdi 11 strahdneeku lihki iswilkti un eewainotu ari esot daudz.

Austro-Ungarijas kara walde ismehginajuse kahdu jaunu spridsinaschanas weelu „ekrasitu". Schi weela esot wehl spehzigaka nekà dinamits, un sprahgstot nedarot nekahdu ribeenu.

Sweedrijas juhras spehka ofizeeri Gripsholmas pili isgahjuscho nedet sarihkojuschi Frantschu eskadras ofizeereem par godu spihdoschus swehtkus. Ofizeeru sawstarpejà satiksme bijuse loti sirsniga. Frantschu wizeadmirals Scherwè otrâ deenâ us kuga „Marengo" isrihkoja spihdoschu balli, kuru apmeklejuschi 600 eeluhgti weesi, starp teem ari wisi diplomatijas augstee lozekli.

Seemel-Amerika. Nu-Jorkâ schajâs deenâs atzelojuschas kahdas 70 Schihdu familijas no Kreewijas. Waldiba winus tomèr peeturejuse, peeprasidama sinas, waj wineem pascheem bijuse zela nauda, jeb kahds to wineem samaksajis. Wispahri Seemel-Amerikas waldiba negrib Kreewijas Schihdus eelaist sawâ semê.

— Kliwelendâ kahdâ fabrikâ eespehris sibens, no ka 70 strahdneeki saudejuschi walodu un daudzi gruhti eewainoti.

Telegramas.

Kronstatê, 11. julijâ. No agra rihta sahkot Kronstate bija swinigi tehrpusês. Wisas Krona un priwat ehkas bija gresnotas karogeem; it sewischki jaukâ Kreewu un Frantschu karogu krahschnumâ mirdseja Petrowska peebrauzamà weeta. Ap plkst. 11 pee debess apwahrkschna parahdijàs Frantschu karakugi. Wesela twaikonu flote brauza ahtri weeseem pretim. Sastapschanàs bija loti sirsniga; atskaneja nerimstoschi sauzeeni „urrah", „lai dsihwo Franzija". Marseljese atskaneja no wisàm pusem. Frantschu juhrneeki, kà rahdijàs, bija loti aisgrahbti par tahdu sirsnigu sanemschanu. Ap plkst. 11, 45 m. us kuga „Marengo" pazehlas Kreewijas karogs un norihbeja pirmais apsweizinaschanas schahweens. Us Kreewu kugeem juhras kareiwji bija nostahditi us masteeem, no kureenes wini apsweizinaja sirsnigi Frantschu juhrneekus. Ap plkst. 1 Frantschu kugi eenehma weetas pretim Kreewu kugeem un te ismeta enkurus.

Kronstatê, 12. julijâ. Tik ko Frantschu kugi bija ismetuschi enkurus, kad us „Marengo" un ziteem kugeem parahdijas wirskomandas ofizeeri, lai apsweizinatos. Ap plkst. 4 admirals Scherwè apmekleja wizeadmiralu Kasnakowu, wezako karodsneeku, usreidas, pehz kam winsch nonahza Kronstatê Petrowskas peestahtnes weetâ, apsweizinats tuhkstoschbalsigeem urrah sauzeeneem, orkestrim marseljesu spehlejot. Meitenes atnesa puku puschkus un tos meta weeseem pee kahjam. Admirals Scherwè apmekleja wirskomandeeru admiralu Schwarzu, kas zitu augstaku kungu un ostas waldes pawadits, drihs pehz tam atkal apmekleja admiralu Scherwè us kuga „Marengo", kur winus sanehma Kreewu tautas himnu spehlejot. Ap plkst. 6 admirals Scherwè un wirskomandeers dewàs us Peterburgu, kur bija goda maltite pee Frantschu wehstneeka.

Izdewejs un isdewejs: Ernst Plates.
Atbildoschais redaktors: Dr. phil. Arnold Plates.
Дозволено цензурою. — Рига, 12 іюля 1891 г.

Sludinajumi.

Ahrstu konsultazija,
Aleksandra eelâ Nr. 73.
Dr. Miranows, eekschejâs slimibâs, otrdeenâs un peektdeenâs no pulksten 12½—2.
Dr. Subkowskys, eekschejâs slimibâs, pirmdeenâs, trescheenâs un sestdeenâs no pulksten 2—3½. Seeweeschu slimibâs otrdeenâs no pulksten 2—3½.
Dr. Mironows, behrnu slimibâs, swehtdeenâs un zeturtdeenâs no pulksten 2—3¼.
Dr. Besobrasows, ahdas, sifil. un wenerikâs slimibâs, katru deenu, isnemot otrdeenas un peektdeenas, no pulksten 12½—2.
Dr. Teleschnikows, lakla, deguna un rihkles slimibâs, swehtdeenâs, otrdeenâs, zeturtdeenâs un sestdeenâs no pulksten 2—3½.
Dr. Larionows, kirurgiskâs slimibâs, swehtdeenâs, otrdeenâs, zeturtdeenâs un peektdeenâs no pulksten 3½—5.
Dr. Niländers, aufu slimibâs, pirmdeenâs, otrdeenâs, zeturtdeenâs un sestdeenâs no pulksten 12—½2, azu slimibâs, treschdeenâs, peektdeenâs un swehtdeenâs no pulksten 12—1½.
Dr. Boitschenkos, nerwu slim., swehtdeenâs, otrdeenâs, zeturtdeenâs un sestdeenâs no pulksten 3½—5.
Kremers un Sredniskaja, sobu slimibâs katru deenu no pulksten 11—12½.
Maksà: 30 kap.

Manâ grahmatu- un bilschu-drukatawâ, burtu-leetuwê un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ, Rigâ, pee Petera basnizas, ir dabujama schahda grahmata:
Padoma-dewejs
ik katram,
kà japalidz nejauschàs dsihwibas breesmàs.
Saraksstijis Popes ahrsts
Dr. med. Hermann Meyers.
Ar 8 bildem.
Maksa 20 kap.
Ernsts Plates.

Rigas bibelu-nodalas noliktawa
atrodas, tàpat kà senak, tà ari tagad Wehweru eelâ Nr. 5, Lösewitz namâ.
Turpat ir arweenu dabujamas **wisadas bibeles** un **jaunas deribas wahzu, latweeschu** un zitàs walodàs.

Pretubagoschanas beedribas darba kantoris,
eekschpilsz. Jahnu eelâ Nr. 10,
peedahwà: **meesas-weschu** preeksch wihreescheem, seeweescheem un behrneem, **gultas-weschu, dweelus, preekschautus, katuna** un **parka jakas** un **uswalkus** preeksch peeauguscheem un behrneem, **stepetus dekus, aditas wilnas un puswilnas behrnuhanbites** un **jakas, schuhpula-dekus, swahrkus, sekes** un **zimdus. Madrazes** ar juhras-sahli, mascham un koka-wilnu pildìtas. Turpat teek ari **kungu-drehbes** sataisitas un tihritas, kà ari weschâ wahrdi eesuhti.

20 barokli lopi
teek pahrdoti Retkenes muischâ, pee Zehsim.

„Rigas Palihds. beedriba."
T. p. d., plkst. 1 deenâ: sakumu balle Maskawas dahrsâ.

Wilnas dsiju magasine
Rigâ, netahlu no rahtuscha, pee **„Siwes"**,

Kalku eelâ Nr. 38.
Sawam leelam pirzeju pulkam pasinoju, ka es, dibinadamees us saweem daudzgadigeem peedsihwojumeem, saweem zeen. pirzejeem par atweeglinaschanu, esmu wezo magasinu pee **„Siwes"** no jaunu pahrbuhwejis un to apgahdajis **wislabakàm prezem**, pa dalai **auschamàm wajadsibam**, un eewehrojot labo kursu, man bij eespehjams, sapirkt **leelus pretschu krahjumus**, kurus tagad pahrdodu par **20 prozenteem lehtaki** nekà pagahjuschâ gadâ.
Jt sewischki lehti peedahwaju **Anglu kokwilnas deedsinus**, kuru teizamo labumu mani pirzeji labi pasihst, tapat ari **linu dsijas**, no tihràm, garàm schkeedram, kuras bes isnehmuma dabujamas weenigi manâ magasinâ pa fabrikas zenam. Pastihstamàs **wilnas dsijas** preeksch auschanas dabujamas leelâ iswehlê no 40 lihds 150 kap. mahrz.
Pahrdodu **zefira wilnas dsijas** wisàs krahsàs preeksch gresnuma drabnam par 160 kap. mahrz., preeksch krahsu daschadibas peedahwaju **sudrabainus** un **seltainus deedsinus**, tapat ari **pubulainus audus.**
Tepat dabujami **schujamee** un **adamee deegi** pilnigâ iswehlê.
Wiswisadi audekli, sehgel-audeklis, brasilijas un **labibas maisi.**
Peedahwaju sawâ magasinâ **tuhku drapu, wilnainas drahnas** un **wisadas modes prezes.**
Blakus pahrdotawai atrodas mana
apteeku, kimikaliju, krahsu un smarschojoschu pretschu magasina
Rigâ, netahlu no rahtuscha, pee **„Siwes"**, Kalku eelâ Nr. 38.
Pasinoju, ka es, lai istaptu sawam leelam pirzeju pulkam, pahrbuhweju no jauna sawu **apteeku pretschu magasinu** un lihds ar to esmu stahjees taisnâ sakarâ ar Kreewu un ahrsemes tirgataju nameem, kadêl sawem zeen. pirzejeem peedahwaju **wislabakàs prezes**, kà: **anilinu, kroma krahsas, indigo** (silum-sahles), **koschenilu** un wehl zitas krahsas, **zinku** un **swina balto krahsu, firnisu, wisadas lakas**; ari **wisadas skahbes, natriju** un **kaliju** un **zitas kimiskas prezes, eterus, esenzes, Kelnes uhdeni** (o-de-kolonju) **tualetes seepes** un **smarschojoschas weelas** is slawenàm fabrikam, wisadus patentetus **ahrsteschanas lihdseklus** un **sahles, Hofmana pileenus** (drapes) u. t. pr.
Apstellejumi teek ahtri un pareisi ispilditi.

Par wiseem jaunakeem atradumeem pahraks!
Uniwersal-kehka aparats,
kursch Parises pasaules isstahdê tàpat kà Wihnes semkopibas isstahdê tika atsihts par wispraktiskako, derigako un nepeezeeschamako katrà saimneezibâ, abàs isstahdês tika pahrdots wairak miljonu gabalòs.
Schis aparats pee wiseem, kas winu tikai ir redsejuschi, no nama mahtes lihds masam behrnam, no semneeka lihds augstmanam u. t. t., ir atradis wispahrigu peekrischanu un sazehlis leelisku lihdsjuhtibu, tà kà pehz pirmàs pasinoschanas sludinajumòs pehz scha brihnuma aparata peenahza milsums apstellejumu.
„Netizami, bet tomehr pateesiba."
Schis aparats derigs sekoscheem mehrkeem un ir pahraks par wiseem lihdzschinigeem atradumeem:
1 minutes laikâ ar scho aparatu war sagatawot 1 kilo (ap 2 mahrzinam) kartupelu, rahzenu, rutku sihpolu, gurku, wisadu koku-augku u. t. t., u. t. t., ihsi sakot wisu, ko war misot, kasit jeb greest, pehz patikschanas, beesu jeb schkidru.
2 minuschu laikâ ir eespehjams pagatawot sweestu, krehjumu, jeb putas, pusminutê putas chatean u. t. t., u. t. t.
Tahlak winu war isleetot kà mikroskopu; 400 reis winsch paleelina katru leetu, tà tad ir derigs preeksch ehdeenu un dsehreenu ismekleschanas.
Schis aparats no isturiga metala isgatawots ar nesadilstoschàm sederem, maksà tika
1 rbl. 50 kap.,
zik tahlu krahjums sneedsas.
Dabujams pret eepreekscheju samaksu tikai zaur weenigo issuhtischanas kantori:
S. Altmann,
4 Wihnê, I., Dominikaneeschu basteja Nr. 23.

Pirmà leelà Kreewijas rihsu-sterkelu fabrika.
Fabrikas sihme.

Selta un sudraba medalas.
Sterkelu fabrikazijas sabeedriba
J. Willms un beedr.,
Halbstadtê, Taurijas gubernâ, Kreewijâ.
Cedroschinamees zeen. publiku darit usmanigu us muhsu **rihsu-sterkeli**, kas pagatawota is wislabakajeem Persijas rihseem. Muhsu **rihsu-sterkele** labuma sinâ naw sliktaka par wislabakeem ahrsemju fabrikateem, turpretim lehtaka, un tadêl mums eespehjams, ar katru eekschsemes kà ari ahrsemes fabrikatu sazenstees. Muhsu **rihsu-sterkele** ir tihra no saehdoschàm weelam un ziteem peemaisijumeem. Muhsu **rihsu-sterkele** ir us wisàm isstahdem Kreewijâ ar augstakàm medalam tikuse apbalwota.
Muhsu **rihsu-sterkelu noliktawa leelumâ** preeksch **Widsemes** un **Kursemes** atrodas pee
Th. Angelbeck un beedr., Rigâ,
kolonial-pretschu pahrdotawa,
Schahlu eelâ Nr. 4 (senak Nr. 2) un Melngalwju eelâ Nr. 3.
Sterkelu fabrikazijas sabeedriba
J. Willms un beedr.

Manâ grahmatu un bilschu drukatawâ un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ Rigâ, pee Petera basnizas, dabujamas
Jaunàs Widsemes
Dseesmu grahmatas
wisadòs eesehjumòs.
Ernsts Plates.

Eduard Wm. Lösewitz,
wiswezaka
wadmalas- un bukskinu-magasine
Rigâ,
pee rahtuscha platscha apakschejâ tahschâ, un masâ Jaun-eelâ Nr. 2, aiz rahtuscha, pa weenu trepi augschâ.

Par sinu.
Manâ apgahdeenâ isnahkuschas grahmatas:
Sem behdu krusta.
Jauks dsihwes gahjums. Diwàs dalàs. Maksa 20 kap.
Behrneem nedrihkst sw. kristibu leegt.
Pret baptistu sekti. Maksa 15 kap.
Dabujamas **Ernst Plates drukatawâ,** Rigâ, pee Petera basnizas, kà ari wisàs zitàs grahmatu tirgotawàs.
Mana aorese: Rigâ, Industrijas eelâ Nr. 4.
J. A. Silbermann.

Schujmaschinas
islabo sem galwoschanas un pahrdod masleetotas schujmaschinas, Mahlderu eelâ Nr. 2, mekanikis M. Nuttakas. 1

Manâ grahmatu- un bilschu-drukatawâ, burtu-leetuwê un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ Rigâ, pee Petera basnizas, ir dabujamas schahdas grahmatas:
Stari is senatnes.
Maksà 40 kap.
Swaigschnu,
jeb: Debess-mahziba skolam par labu sarakstita no J. Dauge.
Maksà 30 kap.
Swehtas dseesmas
preeksch kristigeem dseesmu-mihlotajeem.
Maksà 40 kap.
Sweiks! Hurrah!
Apsweizinaschanas un laimes-wehleschanas us dsimschanas-, wahrdu- un zitàm godadeenam. No E. Dünsberga.
Maksà 25 kap.
Swirbuli to redz.
Stahsts jauneem un wezeem.
Maksà 10 kap.
Ernsts Plates.

Wilhelm Lange,
8, Teatra bulwarî 8.
Leelakais
tapetu krahjums
no
eeksch- un ahrsemes fortem,
peedahwà leelakâ iswehlê
par
fabrikas zenam.

Печатать разрѣшается. Рига, 12 іюля 1891 г. № 2876. Рижскій Полицеймейстеръ Власовскій. — Drukats un dabujams pee bilschu- un grahmatu-drukataja un burtu-lehjeja Ernst Plates, Rigâ, pee Petera basnizas.